KAMMARRÄTTEN I GÖTEBORG

DOM

2025-04-11
Meddelad i Göteborg

KLAGANDE
Markbygg Anläggning Väst AB, 556581-2491

Ombud: Advokat [redacted] och jur.kand. [redacted]

MOTPART
Munkedals kommun

Ombud: Advokat [redacted] och biträdande jurist [redacted]

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 10 december 2024 i mål nr 12628-24, se bilaga A

SAKEN
Överprövning av offentlig upphandling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver den överklagade domen och Munkedals kommuns beslut den 31 oktober 2024 att avbryta upphandlingen *Ramavtal avseende Strategisk partnering på totalentreprenad, grävtjänster och markarbeten* (dnr SBM 2024-103).

BAKGRUND

Munkedals kommun annonserade en upphandling där sista dag för att lämna anbud var den 9 september 2024. Den 30 september 2024 fattade kommunen tilldelningsbeslut av innebörd att Markbygg Anläggning Väst AB (fortsättningsvis Markbygg) antogs som leverantör.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Postadress Box 1531 401 50 Göteborg
Besöksadress Stora Nygatan 21
Telefon 031-732 74 00
Telefax
E-post: kammarratten.goteborg@dom.se
www.kammarratten.goteborg.se
Expeditionstid måndag – fredag 08:00–16:00

En annan anbudsgivare ansökte därefter om överprövning hos förvaltningsrätten. Den 31 oktober 2024 beslutade kommunen att avbryta upphandlingen på den grunden att det inte kunde uteslutas att jävsförhållande uppstått. Det jävsförhållande som kommunen gjort gällande är att [redacted], som är anställd av kommunen och som haft en roll i den aktuella upphandlingen, har en son som ingått anställningsavtal den 8 augusti 2024 med Markbygg. Sonen började arbeta hos Markbygg den 1 september 2024 som rörläggare.

YRKANDEN M.M.

Markbygg Anläggning Väst AB yrkar att beslutet att avbryta upphandlingen upphävs och anför följande.

Jäv utgör sakligt skäl för att avbryta en upphandling. Förvaltningsrätten har dock inte beaktat att det i samtliga mål som angetts i domskälen och av parterna har funnits en potentiell intressekonflikt som kunnat medföra ekonomisk vinning för aktuell leverantör. I förevarande mål finns det i och för sig ett släktskap mellan en person som medverkat i upphandlingen och en anställd hos leverantören. Den anställde har dock inte något ägarskap i leverantören, saknar helt ledande ställning och arbetar dessutom på en annan avdelning än den som kan komma i fråga för det upphandlade avtalet. Den anställde saknar alltså helt möjlighet att dra vinning av en eventuell särbehandling.

Förvaltningsrätten har konstaterat att själva misstanken i sig är tillräcklig utan att egentligen ha beaktat de bakomliggande omständigheterna. Bolaget vänder sig emot förvaltningsrättens onyanserade tolkning. Domslutet är även orimligt såtillvida att det torde ge upphandlande myndigheter en obegränsad rätt att avbryta en upphandling så fort det finns ett släktskap mellan personer på respektive sida, utan att släktskapet över huvud taget har en koppling till den aktuella upphandlingen. Särskilt orimligt blir domslutet

om det appliceras på stora företag och skulle i princip omöjliggöra för delar av Sveriges upphandlarkår att hantera anbud från Skanska, Peab och NCC där det finns en betydande risk för nära släktskap med någon anställd.

Munkedals kommun anser att överklagandet ska avslås och anför följande.

[redacted] har varit delaktig i upphandlingsförfarandet och haft möjlighet att påverka tilldelningsbeslutet. Han har även deltagit vid utvärderingen. Kammarrätten i Göteborg har i en dom den 22 februari 2019 (mål nr 4079-18) funnit att det inte gick att utesluta att ett jävsförhållande kunde ha påverkat utgången i en upphandling. I det målet var en person, som hade deltagit i utformningen av upphandlingsdokumenten, gift med en person som innehade en chefsbefattning hos den vinnande leverantören.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målet är om Munkedals kommun haft rätt att avbryta upphandlingen på grund av att det förekommit jäv under upphandlingsförfarandet.

Likabehandlingsprincipen är en av de centrala principerna i upphandlingslagstiftningen. Den syftar till att skapa sund och effektiv konkurrens genom att samma anbudsvillkor ska gälla för alla anbudsgivare/presumtiva leverantörer. Ett släktskap mellan någon som för en upphandlande myndighets räkning deltar i en upphandling och en person som är verksam hos en anbudslämnare är en omständighet som skulle kunna medföra att likabehandlingsprincipen träds för när. Den upphandlande myndigheten är därför skyldig att kontrollera om det finns eventuella intressekonflikter och att vidta lämpliga åtgärder för att förhindra och upptäcka sådana konflikter samt att åtgärda dem (jfr EU-domstolens dom den 12 mars 2015 i mål nr C-538/13).

Av parternas uppgifter framgår att [redacted] är anställd hos Munkedals kommun och att han har deltagit i upphandlingsförfarandet. Kommunen har uppgett att [redacted] haft möjlighet att påverka tilldelningsbeslutet genom att delta i utvärderingen av inkomna anbud. Av Markbyggs ansökan om överprövning framgår att [redacted] medverkat vid de intervjuer som genomfördes och som var en del av utvärderingen av anbuden. Vilken exakt roll han haft och vilka åtgärder han mer konkret vidtagit under upphandlingsförfarandet har dock inte framkommit.

Jäv är en sådan saklig omständighet som utgör sakligt godtagbara skäl för att avbryta en upphandling. Det får dock rimligen krävas av en upphandlande myndighet att ange på vilket sätt en person varit involverad i upphandlingsprocessen för att det ska gå att bedöma om dennes medverkan har påverkat tilldelningsbeslutet. Att [redacted] haft en roll i upphandlingen står klart men det framgår inte om han haft ett ensamt helhetsansvar eller om han varit del av en projektgrupp. Inte heller framgår det om han gjort något mer än att delta vid intervjuerna. Kammarrätten konstaterar också att kommunen inte invänt mot Markbyggs uppgift att upphandlingen annonserades före det att [redacted] son anställdes hos Markbygg och att sonen inte utgör del av den organisation som Markbygg offererat i upphandlingen. Under dessa förhållanden kan släktskapet i sig inte anses innebära att det förelegat en jävssituation. Några andra objektiva omständigheter till stöd för att [redacted] medverkan i upphandlingen förorsakat en otillbörlig påverkan, eller att Markbygg getts konkurrensfördelar i förhållande till andra anbudsgivare, har inte framkommit. Kommunen har därför inte haft sakligt godtagbara skäl för att avbryta upphandlingen. Mot denna bakgrund ska förvaltningsrättens dom och Munkedals kommuns beslut den 31 oktober 2024 upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (KR-09).

I det här avgörandet har deltagit kammarrättslagmannen Petter Classon, kammarrättsrådet Karin Johansson (referent) och tf. kammarrätts-assessorn Josefin Godlund.

SVERIGES DOMSTOLAR

Hur man överklagar

KR-09

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga det till Högsta förvaltningsdomstolen. Överklagandet ska skickas till kammarrätten. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet.

I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen senast den dag tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen är en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får Högsta förvaltningsdomstolen inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Prövningstillstånd i Högsta förvaltningsdomstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta förvaltningsdomstolen ska pröva ett överklagande. Högsta förvaltningsdomstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, eller
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller kammarrättens beslut. Det är därför viktigt att du i överklagandet tar med allt som du vill föra fram.

Så här gör du

1. Skriv kammarrättens namn, målnummer och beslutsdatum.

2. Förklara vilken ändring du vill ha och varför du tycker att beslutet ska ändras.

3. Förklara varför du anser att Högsta förvaltningsdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd ovan).

4. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Bifoga de skriftliga bevis du hänvisar till om de inte redan finns i målet.

5. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om hur domstolen kan nå dig: e-postadresser, postadresser,

Anvisningar för överklagande **KR-09 - Överklagandetid 3 v – PT (upphandling)** • Producerat av Domstolsverket, Avd. för domstolsutveckling • 2024-03

och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

6. Skicka eller lämna in överklagandet till kammarrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Kammarrätten kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet, och då står kammarrättens beslut fast.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar kammarrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta förvaltningsdomstolen.

Har du tidigare fått handlingar med förenklad delgivning kan även Högsta förvaltnings-domstolen skicka handlingar på detta sätt.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med kammarrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.